

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, dnia 19.01.17

Zespół Prawa Karnego

II.519.61.2017

**Pan
Inspektor Robert Żebrowski
Komendant Stołeczny Policji
ul. Nowolipie 2
00-150 Warszawa**

Na stronach internetowych Komendy Stołecznej Policji, w związku z prowadzonym śledztwem w sprawie wydarzeń związanych z naruszeniem porządku prawnego w dniach 16/17 grudnia 2016 r. przed gmachem Sejmu RP, opublikowane zostały wizerunki osób, które mogą mieć związek z tymi zdarzeniami. Co do zasady, zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 666) rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej. Zasada ta może być wyłączona na podstawie innego wyraźnego przepisu ustawowego.

Zgodnie z art. 20 ust. 2a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1782 ze zm.) Policja może pobierać, uzyskiwać, gromadzić, przetwarzać i wykorzystywać w celu realizacji zadań ustawowych informacje, w tym dane osobowe m. in. o osobach podejrzanych o popełnienie przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego oraz o osobach o nieustalonej tożsamości lub usiłujących ukryć swoją tożsamość, także bez ich wiedzy i zgody. Jednakże treść tego przepisu nie zawiera upoważnienia dla Policji do rozpowszechniania wizerunku danej osoby poprzez jego publikację na stronie internetowej. W związku z tym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648 ze zm.) będę wdzięczny za wskazanie, na jakiej ustawowej podstawie prawnej Policja rozpowszechnia wizerunki wymienionych na wstępie osób.

Niezależnie od powyższego zwracam uwagę, że w treści komunikatu zamieszczonego na stronie internetowej KSP znalazło się kategoryczne stwierdzenie: „Nieznane dotąd osoby naruszyły porządek prawny. Publikujemy wizerunki osób, które mogą mieć związek z tymi zdarzeniami.” Policja stwierdza więc, że osoby, których tożsamość nie jest znana, naruszyły porządek prawny, a nie, że są podejrzewane o

naruszenie tego porządku. Oznacza to, że organ państwa, jakim jest Policja przesądza w treści tego komunikatu o winie tych osób. Stanowi to naruszenie konstytucyjnej zasady domniemania niewinności (art. 42 ust. 3 Konstytucji RP). Jak wynika z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (m. in. wyrok z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie Shuvalov v. Estonia, skarga nr 39820/08) domniemanie niewinności zostaje pogwałcone, kiedy wypowiedź urzędnika państwowego dotycząca osoby oskarżonej o popełnienie czynu zabronionego odzwierciedla opinię, iż osoba ta jest winna, zanim wina została udowodniona zgodnie z ustawą. Wystarcza nawet, wobec braku jakiegokolwiek oficjalnego stwierdzenia, że istnieją powody sugerujące, iż urzędnik ten uznaje oskarżonego za winnego. Trybunał podkreśla znaczenie doboru słów przez urzędników państwowych w ich wypowiedziach, zanim dana osoba zostanie osądzona i uznana za winną popełnienia czynu zabronionego.

W niniejszej sprawie prowadzenie śledztwa przez Policję (co w sensie prawnym oznacza wyłącznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa – art. 303 k. p. k.) zostało połączone - jak już wskazano - z kategoriycznym i przesądającym stwierdzeniem Policji, że „nieznane dotąd osoby naruszyły porządek prawny”. W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich narusza to zasadę domniemania niewinności. Uwagi w tym zakresie przekazuję Panu Komendantowi stosownie do art. 14 pkt 2 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich.